

Ministerie van Financiën

Overzicht van de besteding van rijkssubsidies per ministerie

1. Inleiding;
2. Samenvattende overzichten;
3. Overzichten per ministerie;
4. Toelichting op de overzichten;
5. Overzichten per ministerie per eindontvanger.

1. Inleiding

Aanleiding

In een brief van 7 maart jl. heeft de commissie voor de Rijksuitgaven de minister van Financiën als coördinerend bewindspersoon verzocht te bevorderen dat de Tweede Kamer uiterlijk op Verantwoordingsdag 2014 overzichten ontvangt van per ministerie geldende subsidieregelingen, de bedragen die binnen die regelingen zijn besteed en een overzicht van de subsidieontvangers met de daarbij behorende ontvangen bedragen. Met dit overzicht wordt aan het verzoek voldaan.

Informatievoorziening aan de Tweede Kamer inzake subsidies

De Tweede Kamer wordt jaarlijks over subsidies geïnformeerd door middel van de departementale begrotingen en jaarverslagen. In de begrotingen staat per beleidsartikel informatie over subsidies en subsidieregelingen vermeld. Iedere departementale begroting bevat ook een overzicht (bijlage) met informatie over:

- het budgettair beslag per subsidie (voor een aantal jaren);
- de vindplaats van een subsidie;
- het aantal verleningen;
- de einddatum van zo'n subsidie alsmede het moment waarop de subsidie voor het laatst is geëvalueerd; en
- wanneer een nieuwe evaluatie gaat plaatsvinden.

Daarnaast worden in de departementale jaarverslagen per beleidsartikel de realisatiecijfers aangegeven.

Samenstelling overzichten

De overzichten zijn door departementen opgesteld. In de overzichten zijn alle subsidieontvangers opgenomen. Om privacyredenen worden de namen van natuurlijke personen (particulieren) en van subsidieontvangers waarbij de naam van de natuurlijk persoon eenvoudig te herleiden is (v.o.f. of maatschap) weggelaten. Deze ontvangers zijn als anoniem in de overzichten opgenomen¹.

Open data

In het kader van 'open data' zullen de overzichten per ministerie op de website van de rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl) worden geplaatst.

Definitie van subsidie

In de overzichten zijn subsidies opgenomen conform de definitie van het subsidiebegrip in artikel 4.21 van de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb). Zo zijn niet opgenomen: aanspraken of verplichtingen op grond van fiscale wetten en volksverzekeringen, inkomensoverdrachten, verstrekkingen aan publiekrechtelijk ingestelde rechtspersonen en specifieke uitkeringen aan mede-overheden. Bepaalde instellingen worden bekostigd via het juridische instrument van subsidie en zijn daarom wel in het overzicht opgenomen.

---

¹ Bij grote aantallen subsidieontvangers is de totale realisatie vermeld.

2. Samenvattende overzichten

2a. Overzicht aantal subsidieregelingen en budgetten in 2013

In tabel 1 is per ministerie het totaal budget 2013 en het totaal aantal subsidieregelingen weergegeven².

Tabel 1: Totale budget 2013 en aantallen subsidieregelingen per ministerie

Ministerie³	Bedrag € mln	Aantal regelingen
EZ	2.409	180 ⁴
VWS	1.231	15
BUZA + OS	1.114	71
OCW	620	36
I&M	140	51
BZK+W&R	124	26
VenJ	69	6
SZW	41	7
DEF	19	
FIN	3	
Totaal	5.770	392

2b. Overzicht van tien grootste beleidsartikelen (qua subsidie-uitgaven)

Tabel 2 bevat de top tien van beleidsartikelen, waar meeste subsidie-uitgaven worden gedaan. Bij de beleidsartikelen is ook aangegeven tot welk ministerie deze beleidsartikelen behoren, wat de namen van de beleidsartikelen zijn en wat de subsidie-uitgaven (realisatiecijfer) voor 2013 bedroegen. Circa 65% van het totaal budget 2013 van rijkssubsidies behoort tot deze tien beleidsartikelen.

Tabel 2: Top 10 grootste beleidsartikelen (qua subsidie-uitgaven)

Ministerie	Top 10 Beleidsartikelen	Naam beleidsartikel	Subsidie € mln bedrag
EZ	Beleidsartikel 14	Een doelmatige en duurzame energievoorziening	1.057
EZ	Beleidsartikel 12	Een sterk innovatievermogen	644
BuiZa	Beleidsartikel 5.2	Versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden	453
VWS	Beleidsartikel 4	Zorgbreed beleid	370
VWS	Beleidsartikel 5	Jeugd	231
EZ	Beleidsartikel 16	Concurrerende, duurzame, veilige agro-, visserij- en voedselketens	227
VWS	Beleidsartikel 1	Volksgezondheid	226
VWS	Beleidsartikel 3	Langdurige zorg en ondersteuning	208
EZ	Beleidsartikel 11	Goed functionerende economie en markten	175
EZ	Beleidsartikel 18	Natuur en Regio	170
Totaal			3.761

² Voor de leesbaarheid zijn de cijfers in dit hoofdstuk afgerond op €miljoenen.

³ Het ministerie van AZ is niet opgenomen omdat dit ministerie geen subsidieregelingen heeft.

⁴ Dit is inclusief overige niet onder een regeling vallende subsidies, bijvoorbeeld subsidies aan kennisinstellingen.

2c. Overzicht van tien grootste subsidies/subsidieregelingen

In de tabel 3 worden de tien grootste subsidies/subsidieregelingen gemeld. Daarbij wordt ook aangegeven tot welk ministerie deze regelingen behoren, wat de namen van de subsidieregelingen zijn en wat de uitgaven (realisatiecijfer) voor 2013 bedroegen. Circa 50% van het totaal budget 2013 van rijkssubsidies behoort tot deze tien subsidieregelingen.

Tabel 3: *Top 10 grootste subsidies/subsidieregelingen (qua subsidie-uitgaven)*

Ministerie	Subsidieregelingen	Bedrag € mln
EZ	MEP2	491
VWS	Kaderregeling VWS-subsidies	469
BuiZa	Medefinancieringsstelsel II	379
EZ	Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie	368
BuiZa	Subsidieregeling BZ 2006	255
VWS	Subsidieregeling gesloten jeugdzorg 2013/2014	193
VWS	Subsidieregeling Publieke Gezondheid	186
EZ	CBS	174
EZ	Regeling subsidie Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek	167
EZ	TNO	155
		2.835

3. Samenvattende overzichten per ministerie

In de overzichten is per ministerie de totale realisatie per beleidsartikel weergegeven, wat de naam van het beleidsartikel is en het aantal subsidieregelingen binnen dat beleidsartikel. Bij beleidsartikelen waar het vakje 'Aantal subsidieregelingen' leeg is, is er sprake van subsidieverstrekking op basis van een kaderwet of op basis van begrotingswet als wettelijke grondslag.

BuiZa			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 5.2 (H17)	Versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden	453.058	7
Beleidsartikel 4.3 (H17)	Private sector ontwikkeling	149.573	23
Beleidsartikel 5.4 (H17)	Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor iedereen en een halt aan de verspreiding van hiv/aids	90.326	7
Beleidsartikel 2.5 (H5)	Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde in prioritaire gebieden	77.893	9
Beleidsartikel 5.1/4.1 (H17)	Goed onderwijs, goed opgeleide bevolking en capaciteit voor onderzoek en innovatie voornamelijk ten behoeve van de beleidsprioriteiten	67.857	1
Beleidsartikel 4.1 (H17)	Voedselzekerheid	60.400	2
Beleidsartikel 5.3 (H17)	Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	33.859	1
Beleidsartikel 5.1 (H5)	Goed onderwijs, goed opgeleide bevolking en capaciteit voor onderzoek en innovatie voornamelijk en behoeve van de beleidsprioriteiten / Voedselzekerheid	28.456	2
Beleidsartikel 6.2 (H17)	Efficient en duurzaam watergebruik, veiliger delta's en stroomgebieden en verbeterde toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden/partnerlanden	27.294	1
Beleidsartikel 1.2 (H5)	Bescherming van de rechten van de mens	25.546	5
Beleidsartikel 6.1 (H17)	Duurzaam milieugebruik wereldwijd	25.342	2
Beleidsartikel 8.3 (H5)	Vergroten van begrip en/of steun voor Nederlandse zienswijzen, standpunten en beleid in het buitenland en het versterken van het draagvlak in eigen land voor het buitenlandbeleid	21.275	

Overzicht van de besteding van rijkssubsidies per ministerie

BuiZa			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 3.1 (H17)	Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde in prioritaire gebieden	14.310	4
Beleidsartikel 8.1 (H5)	Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	9.527	4
Beleidsartikel 7.1 (H5)	Samen met (keten) partners het personenverkeer reguleren	9.382	2
Beleidsartikel 3.2 (H17)	Effectieve humanitaire hulp	8.631	
Beleidsartikel 2.1 (H5)	Goede internationale samenwerking ter bevordering van de nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	1.095	
Beleidsartikel 2.2 (H5)	Bestrijding en terugdringing van het internationale terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit	500	
Beleidsartikel 7.2 (H5)	Samen met (keten) partners het personenverkeer reguleren	114	
Beleidsartikel 2.3 (H5)	Bestrijding van proliferatie van massavernietigingswapens, bevordering van ontwapening, wapenbeheersing en het voeren van een restrictief en transparant wapenexportbeleid	15	
Beleidsartikel 8.2 (H17)	Vergroten van begrip en/of steun voor Nederlandse zienswijzen, standpunten en beleid in het buitenland en het versterken van het draagvlak in eigen land voor het buitenlandbeleid	13	
Totaal		1.114.199	71

Overzicht van de besteding van rijkssubsidies per ministerie

VenJ			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 34	Sanctietoepassing	28.643	
Beleidsartikel 37	Vreemdelingen	12.385	1
Overige boekingen		9.234	
Beleidsartikel 33	Veiligheid en Criminaliteitsbestrijding	7.816	1
Beleidsartikel 36	Contraterrorisme en nationaal veiligheidsbeleid	4.792	2
Beleidsartikel 32	Rechtsbijstand en Rechtspleging	3.773	
Beleidsartikel 35	Jeugd	1.892	1
Beleidsartikel 31	Nationale Politie	750	1
Totaal		69.285	6

BZK			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 1.1 (H18)	Betaalbaarheid	61.971	5
Beleidsartikel 1.2 (H7)	Participatie	15.749	1
Beleidsartikel 2.1 (H18)	Energie en bouwqualiteit	12.606	2
Beleidsartikel 7.1 (H7)	Overheid als Werkgever	9.533	4
Beleidsartikel 1.1 (H7)	Bestuurlijke en financiële verhouding	6.794	4
Beleidsartikel 6.4 (H7)	Burgerschap	5.533	3
Beleidsartikel 3.1 (H18)	Kwaliteit Rijksdienst	3.698	2
Beleidsartikel 1.2 (H18)	Onderzoek en kennisoverdracht	3.589	1
Beleidsartikel 2.3 (H18)	Kwaliteit woonomgeving e.a.	2.542	
Beleidsartikel 2.2 (H4)	Bevordering autonomie	979	1
Beleidsartikel 2.2 (H18)	Woningbouwproductie	360	
Beleidsartikel 12.1 (H7)	Algemeen	333	2
Beleidsartikel 6.5 (H7)	Reisdocumenten en basisadministratie personen	40	1
Totaal		123.726	26

Overzicht van de besteding van rijkssubsidies per ministerie

OCW			
Top beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 9	Arbeidsmarkt en Personeelsbeleid	161.865	11
Beleidsartikel 1	Primair onderwijs	132.135	5
Beleidsartikel 16	Onderzoek en Wetenschapsbeleid	104.148	3
Beleidsartikel 14	Cultuur	87.592	2
Beleidsartikel 3	Voortgezet Onderwijs	52.725	3
Beleidsartikel 4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	26.045	3
Beleidsartikel 6	Hoger Onderwijs	23.671	3
Beleidsartikel 7	Hoger Onderwijs	22.684	2
Beleidsartikel 25	Emancipatie	6.995	3
Beleidsartikel 8	Internationaal Beleid	1.422	
Beleidsartikel 15	Media	323	1
Totaal		619.605	36

FIN			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Overig	Geen subsidieregeling	2.870	

Defensie			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Niet beleidsartikel algemeen	Geen subsidieregeling	18.992	
Totaal		18.992	

Overzicht van de besteding van rijkssubsidies per ministerie

IenM			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 1216	Spoor	42.492	5
Beleidsartikel 1213	Ruimtelijke Ontwikkeling	32.024	3
Beleidsartikel 1220	Lucht en geluid	16.907	4
Beleidsartikel 1214	Wegen en verkeersveiligheid	14.972	10
Beleidsartikel 1211	Waterkwantiteit	12.259	3
Beleidsartikel 1222	Externe veiligheid en risico's	9.042	2
Beleidsartikel 1217	Luchtvaart	2.862	3
Beleidsartikel 1221	Duurzaamheid	2.303	1
Beleidsartikel 1215	Openbaar Vervoer	1.797	5
Beleidsartikel 1297	Algemeen departement	1.700	
Beleidsartikel 1219	Klimaat	3.065	8
Beleidsartikel 1218	Scheepvaart en havens	629	7
Beleidsartikel 1212	Waterkwaliteit	94	
Totaal		140.144	51

EZ			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 14	Een doelmatige en duurzame energievoorziening	1.057.577	3
Beleidsartikel 12	Een sterk innovatievermogen	643.846	49
Beleidsartikel 16	Concurrerende, duurzame, veilige agro-, visserij- en voedselketens	227.252	26
Beleidsartikel 11	Goed functionerende economie en markten	175.214	13
Beleidsartikel 18	Natuur en Regio	128.907	58
Beleidsartikel 17	Groen onderwijs van hoge kwaliteit	94.533	13
Beleidsartikel 13	Een excellent ondernemingsklimaat	81.860	18
Totaal		2.409.189	180⁵

⁵ Dit is inclusief overige niet onder een regeling vallende subsidies, bijvoorbeeld aan kennisinstututen.

SZW			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal subsidieregelingen
Beleidsartikel 13	Integratie en Maatschappelijke Samenhang	14.883	2
Beleidsartikel 4	Jonggehandicapten	12.267	1
Beleidsartikel 2	Bijstand, Toeslagenwet en Sociale Werkvoorziening	9.538	
Beleidsartikel 1	Arbeidsmarkt	1.884	2
Beleidsartikel 7	Kinderopvang	1.864	
Beleidsartikel 5	Werkloosheid	500	1
Beleidsartikel 98	Algemeen	275	1
Totaal		41.211	7

VWS			
Top Beleidsartikelen	Naam Beleidsartikel	€ x 1000	Aantal Subsidieregelingen
Beleidsartikel 4	Zorgbreed beleid	369.830	7
Beleidsartikel 5	Jeugd	231.338	2
Beleidsartikel 1	Volksgesondheid	225.757	2
Beleidsartikel 3	Langdurige zorg en ondersteuning	207.738	1
Beleidsartikel 2	Curatieve Zorg	126.439	3
Beleidsartikel 6	Sport en bewegen	51.639	
Beleidsartikel 7	Oorlogsgetroffenen en Herinnering Tweede Wereldoorlog	15.514	
Overig	Rechtstreeks uit de begroting gegeven subsidies	3.016	
Totaal		1.231.271	15

Overzicht van de besteding van rijkssubsidies per ministerie

4. Toelichting op de overzichten van de besteding van rijkssubsidies per ministerie

De overzichten bieden per subsidie(-regeling) informatie over:

- a) Het verantwoordelijke ministerie;
- b) Het begrotingsartikel;
- c) De naam van de subsidie(-regeling);
- d) Het totaal uitgeven bedrag in 2013;
- e) De naam van subsidieontvanger; en
- f) het daarbij behorende subsidiebedrag per ontvanger in 2103 (x € 1.000).

Nadere toelichting:

ad b) Het begrotingsartikel.

Het artikel uit de begroting van het ministerie voor de subsidie(-regeling) waarop uitgaven ten behoeve van de subsidie worden gedaan.

ad c) Subsidie(-regelingen).

In de overzichten zijn alle subsidie(-regelingen) opgenomen waarvoor in 2013 uitgaven zijn gedaan. Daarnaast zijn er subsidies opgenomen die in 2013 op basis van een kaderwet of met begrotingswet als wettelijke grondslag zijn verleend.

ad d) Het totaal uitgegeven bedrag in 2013.

Bij het totaal bedrag gaat om de totale uitgaven (realisatiecijfers).

ad e) Het overzicht van subsidieontvangers in 2013.

In het overzicht zijn alle subsidieontvangers opgenomen. De particulieren (natuurlijke personen), v.o.f en maatschappen zijn wel anoniem gemaakt.

ad f) Het subsidiebedrag per ontvanger in 2013.

De opgenomen cijfers zijn de uitgaven (realisatiecijfers) per ontvanger.

Definitie van subsidie

In de overzichten zijn subsidies opgenomen conform de definitie van het subsidiebegrip in artikel 4.21 van de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb). Zo zijn niet opgenomen: aanspraken of verplichtingen op grond van fiscale wetten en volksverzekeringen, inkomensoverdrachten, verstrekkingen aan publiekrechtelijk ingestelde rechtspersonen, specifieke uitkeringen aan mede-overheden en bekostiging (structureel/1e geldstroom).

5. Overzichten per ministerie per eindontvanger.

De overzichten per ministerie zijn in afzonderlijke bestanden opgenomen en worden beschikbaar gesteld op www.rijksoverheid.nl en www.rijksbegroting.nl.

Subsidieoverzicht ministerie van BUZA + OS

Subsidieoverzicht ministerie van VenJ

Subsidieoverzicht ministerie van BZK+W&R

Subsidieoverzicht ministerie van OCW

Subsidieoverzicht ministerie van FIN

Subsidieoverzicht ministerie van DEF

Subsidieoverzicht ministerie van I&M

Subsidieoverzicht ministerie van SZW

Subsidieoverzicht ministerie van EZ

Subsidieoverzicht ministerie van VWS